UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri tres

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Quod aduersitas facit seipsum cognoscere ca.xx.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Visual Library

nuſte pedeꝫ veſtiat, diſcalciari optat. Sic nimiꝝ cū quis hanc vitā
experimur aduerſaꝫ, et ſine ſpe ſalutꝫ affligiẗ, pro ſingulari remedio
mortem expectat, et nōnunq̄ꝫ inuocat, et ꝙ ſera ſit increpat, cōtra ſe
vrget, ſibi etiā conſciſcit, vitę ipſiꝰ contēptor ⁊ ꝓdigus. Cato ille vir
memorabilis, cuius in ſeueritate et conſtantia nomē eſt tm̄, in cęſari
ana tyrānide ſibi aduerſa, neſcio q̄d repperit. quid formidoloſę mor
tis metuꝫ extinxit, idem ātidotum contra mortis pauorē inuenerūt
aliȷ̄ plures in aduerſis. vt Cleopatra et Demoſthenes. vt Hannibal
q̄ quaſi remedio calamitatū vnico obuiaꝫ iuerūt fato ſuo. Uñ et ipſe
Job patiētię exemplar, queꝫ carnis infirmitas in vitę ſatietateꝫ ad-
duxerat, clamat dicēs. Cūctis diebꝰ quibus nūc milito, expecto do-
nec veniat im mutatio mea, ⁊ iteꝝ. Quis det (inq̄t) vt veniat petitio
mea: et q̄d expecto tribuat mihi Deꝰ: et q̄ cœpit ipe me ꝯterat: Felix
igiẗ ęgritudo, quę id a nobis aufert incōmodū, quo quaſi abſinthio
generali voluptas oīs e vita diſcedit. Gladius ille queꝫ ſupra caput
Damoclis cōuiuantis Dionyſius tyrānus appendi iuſſit, q̄d aliud
notat. quaꝫ nullaꝫ relinqui cū metu mortis in vita dulcedinem.

¶ Q̄ð aduerſitas faciat ſeip̄ꝫ cognoſcere Ca. xx

Alia in morbo latet vtilitas, quę talis ac tāta eſt, vt ex ea naſ-
catur fœlicitas. aperit em̄ morbꝰ oculos ęgrotāti, et cōſidera
tione reciproca ſe intuēs. dū nihil videt vnde ſuperbiat, ſub potenti
manu Dei ſe humiliat. Xenophō autor eſt, Crœſo ditiſſimo ac for-
tunatiſſimo Lydorum regi Apollinem Delphicum rn̄diſſe σε
αυτον γινωσκων ευδαιμων κροισε περασεισ
hoc eſt teipſum cognoſcens. foelix Crœſe eris, hęc vox licet a menda
ce imo a mendaciȷ̄ patre ꝓdierit, adeo tamē vera eſt. vt per eā credide
rit ſuę falſitati poſſe veritatis vultuꝫ induci, diabolus nanq̄ꝫ ex pau
cis veris, que loquitur ſuo mēdacio velamē obtendit, et falſis vera
quaſi mucronē haſtę pręfigit, vnde ⁊ Lactañ. inquit. Uenena non
dātur niſi melle circūlita, et mala non nocēt niſi ſub ſpecie vmbraq̄ꝫ
virtutum. Uera igiẗ illa vox. Teip̄m cognoſcens foelix Crœſe eris

Nā cuȝ q̄s ſe diligēter explorat, et q̄d ac quāti ſit extimat Cōtinuo
ad Deū cū Job clamat. Cōtra foliū quod vēto rapit̄, oñdis potētiā
tuā, ⁊ ſtipulā ſiccaȝ ꝓſeq̄ris. ⁊ ego q̄ſi putredo cōſumendus ſuȝ, et q̄ſi
veſtimētuȝ q̄d comedit̄ a tinea, et illud. Breues dies hoīs ſunt, nu-
mer⁹ menſiuȝ ei⁹ apd̄ te eſt. Conſtituiſti terminos eius, qui preteriri
nō poterunt, ⁊ itē illd̄. Si ſuſtinuero. id eſt etiā ſi patiēter omnia tu
lero, infernus domus mea eſt, hoc eſt, in ſepulchꝝ iturus ſuȝ. Mo-
ritur enim iuſtus pariter et iniuſtus, et in puluereȝ redit om̄is caro.
Et profecto cū ſancto Job dicere poſſumus. Comparat⁹ ſum luto
aſſimilat⁹ ſum fauille et cineri. Naȝ ⁊ in pſalmo dicit̄. Recordatus
eſt qm̄ puluis ſumus. homo ſicut foenuȝ, dies eius tanq̄ȝ flos agri,
ſic efflorebit, Quoniaȝ ſpiritus id eſt anima ꝑtranſibit in illo, ⁊ non
ſubſiſtet, et non cognoſcet amplius locū ſuuȝ. Naȝ per mortē ſic de
locis ac domib⁹ noſtris eijcimur, vt quia nunq̄ȝ āplius redim⁹, ea ig
norare videamur, ⁊ in alio pſalmo Relinquēt alienis diuitias ſuas,
et ſepulchra eoꝝ domus illoruȝ ineternū. Et in alio Ecce mēſurabi
les poſuiſti dies meos, et ſubſtātia mea tanq̄ȝ nihiluȝ añ te. Verūtñ
vniuerſa, vanitas om̄is homo viuēs. Omnia nanq̄ȝ que in hac vita
poſſidētur vana ſunt, et om̄is homo viuēs vanus ē. Subditur eniȝ
thezaurizat, et ignorat cui cōgregabit ea. Et Jaco. apoſtolus inquit
Que eſt em̄ vita noſtra: Vapor eſt ad modicū apparens, in duorū
primorum fratruȝ nominib⁹ monſtrata eſt totius poſteritatis futu
ra cōditio. Chaim enim interpretatur poſſeſſio vel lamētatio, Abel
ꝟo vanitas vel luct⁹, Quid his appellationib⁹ oñditur, niſi poſſeſſio
nibus hominuȝ lamenta cōiungi, et om̄ia cuȝ luctu et vanitate colla
bi. Item in pſalmo dicitur. Quoniaȝ omnes dies noſtri defecerunt,
et in ira tua defecim⁹, ſequitur Anni noſtri, hoc eſt, vite curſus ſicut
aranea meditabuntur Vita eniȝ noſtra, dupliciter meditat̄ vt ara-
nea, et ꝙ ſemꝑ araneaꝝ more meditamur inſidias, quottidieq̄ȝ ad o-
pes ad honores mille retia tēdimus, et ꝙ opera noſtra ſicut araneaꝝ
tele fragilia, modico quouis vēto diſſipātur, Cum enim credim⁹ in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

portuz noſtra traxiſſe negotia, quicquid diu nitēdo cuderamus, le-
uiſſimi rumuſcula aura, et vnius verbi voce demergitur, in codez
pſalmo ſequitur Dies annoꝝ noſtroꝝ, in ipſis .ſ. diebus, ſeptuagita
āni naz in vita nrā om̄ino ſeptuagita vt plimuz āni ſtʒ. Si autez in
potētatib⁹, hoc eſt ſi de potētibus et corpe rebuſtis loq̄mur, octogin
ta āni, .ſ. ſunt in dieb⁹ noſtris, nec huic ſnīę contrarium eſt q̄d dr in
Jeſu filio Sirach. Om̄is potentat⁹ vita breuis. Pſalm. em̄ vt dixi
m⁹ de potētia corporis et membroꝝ firmitate locut⁹ eſt. Jeſus autē
de potētia principat⁹ intelligit, ſeq̄tur in pſalmo et ampli⁹, hoc eſt ſi
diutius ſuperuiuamus quod ſupereſt vitę labor et dolor eſt. Hoc eſt
quod poeta clariſſimus inquit

Optima queq̧ dies miſeris mortal ibus ęui
Prima fugit, ſubeunt morbi, triſtiſq̧ ſenectus
Et labor, et durę ſubit inclementia mortis.

Conditionem hanc mortalitatis noſtrę miſerrimam quaz ſani cor-
pore clauſis vt plurimum oculis pertrāſimus, q̄m ęgritudo ſemper
ante cōſpectum noſtꝝ et e regione ad oculos noſtros collocat, ꝑfec-
to ſanctior eſt ſanitate, vtpote cui⁹ ſanctiora ſunt monita, et quę ē in
firmo ꝑfectus occaſio: propterea dictū in prouerbijs. Melius ē ire
ad domum luctus q̧ ad domum cōuiuij

Quod aduerſitas fert auxiliuz v̄tuti C Ca. xxi.

SI vim et naturā v̄tutis inſpicim⁹, ſi legum et rationis me-
mores ſumus vt debem⁹ eſſe, ſoliciti ne libido in nobis domi
netur, ⁊ vt appetituz redigam⁹ in ordinē, aduerſitatem in primis a-
mabimus, cuius ope (vt eſt añ dictuz) efficitur, vt ſenſus obediat ra
tioni. Eſt em̄ aduerſitas domitrix paſſionuz, paſſionez definit Da-
maſcen⁹, ꝙ ſit motus appetiuę virtutis ſenſibilis cuz imaginamur
bonū vel maluz. Tantā quippe imaginatiōi noſtrę cōſtat viz ineſſe
vt quamprimum boni vel mali quidpiā apprehēderit fiat in appeti-
tu tāta commotio, q̄ totuz animalis corp⁹ afficiat, et cor primum,
Nam ſicut (ex ſentētia Platonis) intelligētię cerebrū, et nutritiuę